

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศตามที่ต้องการได้(กองวิจัยการศึกษา 2543: 2) ดังนั้นหากต้องการจะพัฒนาประเทศก็ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนเป็นเป้าหมายหลัก เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถ กระบวนการ คุณลักษณะทางกายและจิตใจ ซึ่งรัฐบาลก็เล็งเห็นความสำคัญจึงได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาว่าต้องพัฒนา “คน” เพราะ “คนเป็นทั้งสาเหตุ ปัจจัย และผลลัพธ์สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ” (กองวิจัยการศึกษา 2543: 1) โดยกำหนดว่า การจัดการศึกษานั้นจำเป็นต้องเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” กล่าวคือ เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้ รู้จักคิดและวิเคราะห์ ใช้เหตุและผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540: 24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตราที่ 24 กำหนดไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลาทุกสถานที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 17-49) ฉะนั้นครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงเทคนิควิธีการสอน จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามความสามารถ ความถนัดของเด็ก มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้รู้ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะช่วยให้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการแบบสืบสวนสอบสวนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ช่วย ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน ดังที่ซุคแมน(Suchman, 1962: 1 อ้างถึงใน ประภาพร บุญพิทักษ์สกุล, 2549: 2) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนว่า เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการค้นคว้าและสืบสวนหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะ ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดอย่างมีเหตุผล การสอนแบบนี้จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าการ สอนที่ครูเป็นผู้บอกทั้งหมด หรือมากกว่านักเรียนไปเรียนเองตามตำราเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนมี อิสระในการหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมตามความสามารถ เป็นการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใน การค้นคว้าจากการเรียนวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนจะมีคุณค่ามีความหมายสำหรับนักเรียนเป็น ผู้ค้นพบความรู้ต่างๆได้ด้วยตนเอง ความรู้ที่เกิดขึ้นด้วยวิธีนี้ จะฝังแน่นและเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนได้นาน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 118 อ้างถึง ใน ประภาพร บุญพิทักษ์สกุล, 2549: 2) กล่าวว่า การสืบสวนสอบสวนเป็นวิธีการช่วยให้ผู้เรียน รู้จักแสวงหาคำตอบอย่างเป็นระบบระเบียบ มีลำดับขั้นตอน เริ่มต้นจากการเลือกสนใจกับปัญหา บางอย่างที่ทำทนายให้แสวงหาคำตอบ การรวบรวมข้อมูลตั้งสมมติฐานและการสรุปใจความอย่าง สมเหตุสมผลเพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่เป็นปัญหานั้นๆ และวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนนั้นถ้าให้ ผู้เรียนได้สืบสวนสอบสวนหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มก็จะยิ่งส่งผลให้ข้อมูลความรู้ที่ได้มามีความ แม่นยำ และถูกต้องมากขึ้น ดังที่ทิสนา แจมมณี (2553: 249) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของ รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation Instruction Model) ว่า รูปแบบนี้มุ่งพัฒนารูปแบบในการสืบสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความ เข้าใจโดยอาศัยกลุ่มซึ่งเป็นเครื่องมือทางสังคมช่วยกระตุ้นความสนใจหรือความอยากรู้ และช่วย ดำเนินงานการแสวงหาความรู้หรือคำตอบที่ต้องการ

การเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทุกๆด้านของสังคมไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การเรียนรู้และพฤติกรรมของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของ ประเทศในอนาคต มีพฤติกรรมเป็นคนเห็นแก่ตัวเพิ่มขึ้น จากเดิมที่เคยเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ต่อผู้อื่น ขาดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่พึ่งพาอาศัยกันและไม่ร่วมมือกัน มุ่งเอารอดเอาเปรียบ ไม่รู้จักเสียสละ ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทำให้เยาวชนไทยแข่งขันกันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการช่วยเหลือกัน ดังเช่นที่ ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว (2539: 21) อ้างถึงในพระมหา วีรศักดิ์ ภาลา, 2545: 1) ได้ให้ความเห็นว่า การมุ่งเน้นแต่การแข่งขันกัน ขาดความร่วมมือกัน ทำให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคมไทย กล่าวคือไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ขาดระเบียบวินัย ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมที่งดงามของไทยเริ่มจางหายไปมากขึ้นทุกวัน ในขณะเดียวกันสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นระบบของการแข่งขัน อันเป็นระบบที่ไม่มี การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียน แต่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีการแข่งขันกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งระบบการศึกษาลักษณะดังกล่าวจะไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานกลุ่มหรือการร่วมมือกัน ทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่ำและมีผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540: 52) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณภาพของการศึกษาไทยอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ความรู้ความสามารถของนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอ่อนลง รวมทั้งขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านลักษณะนิสัย ใฝ่รู้ ระเบียบวินัย การทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นต้น ผลลัพธ์เหล่านี้สืบเนื่องมาจากกระบวนการปลูกฝังและสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ยังขาดประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังความเห็นของกรมวิชาการ (2542: 51) ที่ว่า สภาพการเรียนการสอนในห้องเรียนยังเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายเฉพาะตัว ทำให้เกิดการแข่งขันกันเป็นรายบุคคล ส่งผลให้นักเรียนขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขาดความสามัคคีในหมู่คณะ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมซึ่งเป็นผลเสียต่อประเทศชาติในอนาคต ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินการ

สังคมมนุษย์จำเป็นที่จะต้องมีกฎเกณฑ์เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นในสังคม ดังคำกล่าวของมานิตย์ จุมปา และคณะ (2549: 13) ที่ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม และรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มก้อน ถ้ามนุษย์อยู่เพียงคนเดียวก็ย่อมจะประพฤติดนอย่างใดก็ได้โดยไม่ต้องสนใจใคร แต่ด้วยเหตุที่มนุษย์รวมกันเป็นสังคมหากมนุษย์ยังคงถือว่าตนทำอะไรอย่างใดก็ได้แล้ว สังคมก็คงอยู่ไม่ได้เพราะจะเกิดความวุ่นวายตลอด ดังนั้นเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มนุษย์จะต้องมีกฎเกณฑ์ที่ควบคุมความประพฤติของมนุษย์ กฎเกณฑ์นี้ก็คือ “กฎหมาย” นั่นเอง และคำกล่าวของรชฎ เจริญกล้า(2550: 218) ที่ว่า ในแต่ละสังคมย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆขึ้น เพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปในทำนองเดียวกัน และเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

ไว้ ทั้งนี้ หากเมื่อใดที่สังคมมนุษย์ขาดความเป็นระเบียบ ความไม่สงบ ความวุ่นวาย และความเสียหายต่างๆจะเกิดขึ้น อันจะเป็นเหตุให้สังคมนั้นพินาศในที่สุด บุคคลจึงไม่อาจจะใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างเสรี จะต้องอาศัยกฎหมายเข้าไปควบคุมการใช้สิทธิและเสรีภาพเหล่านั้น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนทุกคนได้รู้และเข้าใจกฎหมาย โดยเฉพาะผู้เรียนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต เพื่อจะได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตน อันจะส่งผลให้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกรอบของกฎหมายบ้านเมือง เป็นการช่วยลดปัญหาของสังคมอีกทางหนึ่งด้วย ดังคำกล่าวของรชฎ เจริญน้ำ (2550: 225) ที่ว่า การขจัดปัญหาในสังคมต้องอาศัยกฎหมายเป็นสำคัญ เพราะหากมีกฎหมายบัญญัติในปัญหานั้นไว้เรียบร้อยแล้ว ก็ต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น หรือบังคับตามกฎหมายนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นอันยุติได้ กฎหมายจึงมีความสำคัญที่สามารถแก้ปัญหาในสังคมได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่มีจุดมุ่งหมายที่สร้างคนให้เป็นพลเมืองดีและเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าแก่สังคม โดยธรรมชาติของสาระเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสังคมจากอดีตถึงปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อใช้เป็นแบบแผนและแนวทางในการดำรงชีวิตต่อไป(สุขุม สวาสดิ์, 2539: 4 อ้างถึงใน สายสุนีย์ หนูแสง, 2546: 2) ฉะนั้นโรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้เพื่อจะเป็นการช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งผู้ที่จะมีบทบาทที่สำคัญนี้คือ ครูสังคมศึกษา ดังที่สามารถ สุขาวงษ์ (2537: 2 อ้างถึงใน พระมหาวิรัชศักดิ์ ฆาลา, 2545: 2) ได้กล่าวว่า ครูสอนสังคมศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนาให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่สังคมต้องการ โดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษา เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มุ่งอบรมให้เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ปัญหาที่ทำให้การเรียนการสอนของวิชาสังคมศึกษายังขาดประสิทธิภาพ คือ ครูยังยึดการเรียนการสอนแบบบรรยาย ไม่ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างทั่วถึง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเทคนิควิธีการสอนมาใช้สอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน ทั้งนี้ก็เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จเท่าเทียมกันในการเรียน ซึ่งสุพล วังสิทธิ์ (2538: 4 อ้างถึงใน พระมหาวิรัชศักดิ์ ฆาลา, 2545: 3) ได้กล่าวว่า แนวทางจัดการเรียนการสอนของ

ครูผู้สอนต้องจัดโดยมุ่งให้นักเรียนมีโอกาสดลงมือทำกิจกรรมต่างๆด้วยตัวของนักเรียนเองอย่างมีขั้นตอนจนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้ได้ ควรเน้นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางและทำงานร่วมกัน เน้นกระบวนการกลุ่ม จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความสำคัญของการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดีของสังคม รวมถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) ที่กำหนดให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี ประกอบกับจากรายงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2555 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำและจากการประเมินผลของโรงเรียนบ้านคูนาหนองไผ่ ปีการศึกษา 2554 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ยังขาดทักษะด้านความสามารถในการทำงานกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอาเทคนิคการสอนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน มาพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และพัฒนาความสามารถในการทำงานกลุ่ม ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

2.2 เพื่อศึกษาความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียน หลังจากการสอนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักเรียนที่เรียนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 นักเรียนที่เรียนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานกลุ่ม หลังจาเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนอยู่ในระดับมาก

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายชุมพลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีทั้งหมด 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 160 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคูนาหนองไผ่ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 6 ห้องเรียน ได้ห้องเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนบ้านคูนาหนองไผ่

4.3 เนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงดังนี้

4.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง 4 ชั่วโมง

- 1) กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์
- 2) กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน

4.3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว 4 ชั่วโมง

- 1) การหมั้น
- 2) การสมรส
- 3) การรับรองบุตร
- 4) การรับบุตรบุญธรรม

4.3.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมส่วนรวม(ตอนที่ 1) 4 ชั่วโมง

- 1) กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดา

4.3.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมส่วนรวม(ตอนที่ 2) 4 ชั่วโมง

- 1) กฎหมายแรงงาน
- 2) กฎหมายปกครอง

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.3.1 ตัวแปรต้น

การสอนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

4.3.2 ตัวแปรตาม

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ความสามารถในการทำงานกลุ่ม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) หมายถึง แนวทางการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนวางแผนและกำหนดวิธีการค้นคว้าหาความรู้ ใช้กระบวนการคิดในการแก้ปัญหาหรือข้อสงสัย ค้นหาคำตอบและสรุปหลักเกณฑ์อย่างมีเหตุผล โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ขึ้นเผชิญปัญหา
- 2) ขึ้นตั้งปัญหา
- 3) ขึ้นตั้งสมมติฐาน
- 4) ขึ้นนิยามความหมาย
- 5) ขึ้นรวบรวมข้อมูล
- 6) ขึ้นประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูล
- 7) ขึ้นทดสอบสมมติฐาน
- 8) ขึ้นสรุป

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความรู้ความสามารถของนักเรียน ซึ่งวัดและประเมินผลด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งที่เรียนโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

5.3 ความสามารถในการทำงานกลุ่ม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รู้จักบทบาทของการเป็นผู้นำ ผู้ตามและการทำงานเป็นทีม เพื่อให้งานสำเร็จ ล่วงตามเป้าหมายโดยประเมินจากแบบประเมินความสามารถในการทำงานกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.4 กฎหมายในชีวิตประจำวัน หมายถึง กฎหมายที่มีสาระกำหนดไว้ในหลักสูตรที่ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้และต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถที่จะ

ปฏิบัติตามตามกรอบของกฎหมายได้อย่างถูกต้อง อันได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
ครอบครัวและสังคมส่วนรวม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ครูผู้สอนได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาความสามารถในการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

6.2 ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมในหัวข้อหรือระดับชั้นอื่นๆ

6.3 โรงเรียนมีการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

6.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่สูงขึ้นและได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง

